

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma:

Kfv.II.37.480/2023/4.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács András a tanács elnöke

Dr. Bögös Fruzsina előadó bíró

Dr. Figula Ildikó bíró

Dr. Szilas Judit bíró

Dr. Tóth Kincső bíró

A felperes:

felperes1

(cím1

A felperes képviselője:

Dr. Bilonka Ügyvédi Iroda

Dr. Bilonka Béla ügyvéd

cím2

Az alperes:

Tolna Vármegyei Kormányhivatal

(7100 Szekszárd, Augusz I. u. 7.)

Az alperes jogi képviselője:

Horváthné dr. Gelencsér Edit kamarai jogtanácsos

A per tárgya: vadászati ügy

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Pécsi Törvényszék 2.K.700.334/2023/4.

Rendelkező rész

A Kúria a Pécsi Törvényszék 2.K.700.334/2023/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A végzés ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A helység1 helyrajzi szám1 helyrajzi számú, szántó művelési ágú és a helység1 helyrajzi szám2 helyrajzi számú, szántó községi mintatér művelési ágú ingatlanok tulajdonosa $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ -ed tulajdoni arányban a felperes és a perben nem álló F.J.E. míg a helység1 helyrajzi szám3 helyrajzi számú, szántó művelési ágú ingatlan tulajdonosa a perben nem álló H.J. és H.H.E. $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadban, a területek földhasználója a felperes (a továbbiakban: perbeli ingatlanok).

[2] K.L., a cég1 vadászatra jogosult képviselője 2021. május 26. napján bejelentést tett arra vonatkozóan, hogy a felperes a 17-452850-408 kódszámú vadászterületén a vadászatra jogosult hozzájárulása nélkül tartós telepítésű fix drótfonatos kerítést helyezett el a perbeli ingatlanokon.

[3] Az alperes, mint vadászati hatóság a 2021. június 29. napján tartott helyszíni ellenőrzésen megállapította, hogy a bejelentésben körülírt tartós kerítés a megjelölt területen megépítésre került. Megállapította, hogy a kerítés fémdrótból készült, amelyet faoszlopok tartanak, rögzítenek, az oszlopok a földbe tartósan, azzal egybeépítve kerültek elhelyezésre. A kerítés körülbelül 5.800 méter hosszú, melyet két kapu szakít meg, lakattal lezárva. A felperes az ellenőrzésen elmondta, hogy a kerítés építéséhez engedélyt kért a vadászatra jogosulttól egy e-mailben megküldött levélben, azonban arra nem kapott választ. A kerítés építésének idejeként 2020. márciustól 2021 márciusáig terjedő időszakot jelölte meg. A vadászatra jogosult képviselője akként nyilatkozott, hogy nem járult hozzá a tartós kerítés építéséhez, azonban amennyiben a felperes a kerítést 2020 márciusáig megépített kerítés végénél körülbelül 200 méter hosszban megszakítja, és ezzel egy vadmozgást biztosító sávot hoz létre, úgy hozzájárul a kerítés fennmaradásához. A felperes a vadászatra jogosult ezen ajánlatát

nem fogadta el, így a vadászatra jogosult nem járult hozzá a tartós telepítésű kerítés fennmaradásához.

[4] Az alperes 2021. július 6. napján hivatalból hatósági eljárást indított, amelyről a felperest értesítette, majd a felperest 2021. szeptember 14. napján meghallgatta, aki akként nyilatkozott, hogy a meg nem térített vadkárok, illetve a vadászatra jogosulttal fennálló folyamatos konfliktusok miatt döntött a kerítés megépítése mellett.

[5] Ezt követően az alperes 2021. szeptember 16. napján kelt TOH/39/431-19/2021. számú határozatával a felperest figyelmeztetésben részesítette és felszólította, hogy a jövőben tartózkodjon az engedély nélküli tartós telepítésű kerítés létesítésétől, egyidejűleg a perbeli ingatlanokon létesített tartós telepítésű kerítés teljes körű lebontására kötelezte.

[6] Határozatának indokolásában hivatkozott a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 8. § (1) bekezdésére, 19. § (2) bekezdés c) pontjára, 28. § (2), (3) bekezdéseire, 29/A. § (4)-(6) bekezdéseire, 80. § (1)-(2) bekezdéseire, 44. § (1) bekezdésére, 45. § (1) bekezdés f) pontjára. Megállapította, hogy a felperes a területét érintő vadkárok csökkentése érdekében kizárólag a vadászatra jogosulttal egyeztetett, azonban nem élt azon jogával, miszerint a vadászati hatósághoz kérelemmel fordulhat a szükséges védőintézkedések megtételére a Vtv. 80. § (1)-(2) bekezdései alapján. Így a felperes a rendelkezésre álló jogi kereteket nem merítette ki, helyette döntött az engedély nélküli kerítés megépítése mellett. Tekintettel arra, hogy a kerítés engedély nélkül létesült, melynek sem az építéséhez, sem a fennmaradásához a vadászatra jogosult nem járult hozzá, a Vtv. 29/A. § (6) bekezdése alapján az alperesnek, mint a vadászterületen kerítés létesítését engedélyező hatóságnak kellett határoznia a tartós telepítésű kerítés fennmaradásáról, illetve annak lebontásáról. Rögzítette, a vadászatra jogosult a tartós kerítés építéséhez nem adott hozzájárulást, és a meglévő kerítés fennmaradásához sem járult hozzá, így a Vtv. 29/A. § (4) bekezdésében foglalt feltétel nem teljesül, ami miatt a felperest a tartós kerítés lebontására kötelezte. Megállapította, hogy a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába a felperessel szemben a hatósági eljárás megindításának napját megelőző egy éven belül szankciót megállapító döntést nem jegyezték be, így a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény 3. § (1) bekezdésére figyelemmel a felperessel szemben a bírság helyett figyelmeztetés szankciót alkalmazott.

A kereseti kérelem és a védirat

[7] A felperes keresetében az alperesi határozat megsemmisítését kérte. Arra hivatkozott, hogy a bontási kötelezettség pusztán a vadászatra jogosult hozzájárulásának hiányára alapozva nem rendelhető el, az alperesnek szakmai szempontból kellett volna minősíteni a kerítés hatását a vadászterület adott részére, a vadállomány mozgására és életmódjára vonatkozóan, ezt követően lett volna az alperes abban a helyzetben, hogy érdemi döntést hozzon. Érvelése szerint az alperes a határozatát nem alapíthatta volna a Vtv. 29. § (1) bekezdésére, illetve a 29/A. § (4) bekezdésére, miután a vadászatra jogosult hozzájárulásának hiánya nem alapozza meg a bontási kötelezettséget. Azt az alperesi hivatkozást sem fogadta el, hogy nem élt a Vtv. 80. § (1)-(2) bekezdései szerinti jogával, vagyis, hogy a vadászati hatósághoz fordulhatott volna a szükséges védőintézkedések megtétele érdekében.

Bizonyítási indítványa igazságügyi vadgazdálkodási szakértő kirendelésére irányult, annak megállapítása érdekében, hogy indokolt-e a kerítés lebontása a vadgazdálkodási ökológiai, illetve mezőgazdálkodási szempontok figyelembevételével.

[8] Az alperes védiratában a felperes keresetének elutasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy a Vtv. 29/A. § (6) bekezdése nem biztosított számára a megelőző eljárás során mérlegelési jogkört. A Vtv. 29/A. § (4) bekezdése nem teszi lehetővé az alperes számára, hogy a vadmozgás akadályozásának mértékét vizsgálja és minősítse. A felperes által jelzett egyéb körülményeket (ökológiai, mezőgazdálkodási szempontok, vadgazdálkodási hatások) erre figyelemmel nem vizsgálhatta.

A megelőző peres eljárás és az abban hozott jogerős ítélet

[9] Az eljáró bíróság a megelőző perben szakértői bizonyítást rendelt el. A kirendelt igazságügyi szakértő véleményében megállapította, hogy a vadállomány nagy létszámban van jelen a területen, megtanult a kerítésekkel együtt élni, kikerüli a kerítéssel védett területeket. Kétségtelen, hogy a vad szabad mozgásában és táplálkozásában korlátozva van, de nem oly mértékben, hogy az az életét negatívan befolyásolná. A helyi vadgazdálkodási viszonyok és a térség egyéb gazdálkodói adottsága miatt a kerítés lebontása esetén a felperesnek önhibáján kívül minimális vagy semmi esélye nem maradna a földjei rendeltetésszerű és gazdaságos használatára, a kerítés megléte továbbá mindkét fél érdekeit szolgálja. A kerítés jelentős vadkármegelőző funkciójára, a gazdálkodói érdekekre és a gazdálkodói tevékenység, konkrétan a mezőgazdaság és a vadgazdálkodás közötti összhang megteremtésére, mint alapvető gazdálkodási szempontra, a kerítés lebontása nem indokolt.

[10] Az eljáró bíróság 2.K.701.142/2021/19. számú ítéletével az alperes határozatát a közlésre visszamenőleges hatállyal hatályon kívül helyezte.

[11] Az alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria Kfv.II.37.770/2022/5. számú végzésével a Pécsi Törvényszék 2.K.701.142/2021/19. számú ítéletét hatályon kívül helyezte, és a bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

[12] Végzésében rögzítette, az eljáró bíróság nem adott számot arról, hogy a vadászatra jogosult hozzájárulásának hiányát hogyan kell értékelni az engedély nélkül létesített, a vad mozgását befolyásoló, tartós telepítésű kerítés fennmaradásának engedélyezése során. Rögzítette, hogy a Vtv. 29/A. § (5) bekezdés szerinti szempontok vizsgálatát meg kell előznie a Vtv. 29/A. § (4) bekezdésében foglaltak vizsgálatának. Kiemelte, hogy a Vtv. 29/A. § (4)-(6) bekezdései meghatározzák, hogy a vadászati hatóság az engedély nélkül létesített, a vad mozgását befolyásoló, tartós telepítésű kerítés fennmaradásának engedélyezése vagy lebontásának elrendelése során milyen szempontokat értékel. A Vtv. 29/A. § (4) bekezdésében előírt konjunktív feltételek vizsgálata nem mérlegelési jogkört biztosít a hatóság részére, mert ezen jogszabályi rendelkezés nem biztosít döntési lehetőségeket, illetve kereteket, illetve olyan vadászati szakmai szempontokat határoz meg, amelyeket a döntés során az alperesnek figyelembe kell vennie.

[13] Az új eljárásra előírta, hogy az eljárás bíróságnak mindenekelőtt abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy a vad mozgását befolyásoló, tartós telepítésű kerítés fennmaradásának engedélyezéséhez a vadászatra jogosult hozzájárulása szükséges-e. E körben döntését részletesen indokolnia kell.

A megismételt eljárásban hozott jogerős ítélet

[14] Az eljárás bíróság jogerős ítéletében az alperes határozatát a közlésre visszamenőleges hatállyal hatályon kívül helyezte.

[15] Ítéletének indokolásában idézte a Vtv. 8. § (1) bekezdését, 19. § (2) bekezdés c) pontját, 28. § (2) és (3) bekezdéseit, 29/A. § (4)-(6) bekezdéseit, 80. § (1)-(2) bekezdéseit, 44. § (1) bekezdését, 45. § (1) bekezdés f) pontját, a Vtv. végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004. (V.4.) FVM rendelet (a továbbiakban: FVM rendelet) 24. § c) és d) pontjait. Utalt arra, hogy a jogirodalom, illetve a jogtudomány a jogértelmezés tekintetében öt alapvető módszert különít el, így a nyelvtani, a logikai, a rendszertani, a történeti, illetve a teleologikus értelmezést. Ismertette ezen értelmezések lényegét.

[16] Kiemelte, a perben irányadó normát, a Vtv. 29/A. § (4)-(6) bekezdéseit történeti, illetve teleológiai értelmezés alapján közelítette meg. Megállapította, a perbeli esetben a felperes által létesített kerítés arra szolgál, hogy elhárítsa azokat a körülményeket, amelyek korábban tetemes kárt okoztak neki. A jogszabály objektív célja, illetve társadalmi rendeltetése az, hogy az érintetteket a kerítés telepítésének lehetőségével úgy óvják meg a vadkártól, hogy közben a vadak életfeltételei ne nehezüljenek el. Rögzítette azt is, hogy a vadászatra jogosult a hozzájárulás megadásakor, illetve megtagadásakor csak és kizárólag szakmai szempontokat vehet figyelembe, mégpedig olyan szakmai szempontokat, amelyek a vad tekintetében érvényesülnek.

[17] Idézte az Alaptörvény 28. cikkét, a Vtv. preambulumát, és megállapította, hogy az hangsúlyozottan értékeli a vadon élő állat, illetve a természet védelmét, mégpedig a vadállomány észszerű hasznosítása érdekében. A perbeli esetben a kerítés létesítésével sem a természet, sem pedig a vadon élő állat nem szenvedett csorbát, az objektum létesítése a vadállomány természetes életfeltételeit semmiben nem érintette. Mindezen körülmények érvelése szerint azt is jelentik, hogy szakmai szempontok alapján a vadászatra jogosult a hozzájárulását nem tagadhatta volna meg.

[18] Kiemelte, a felperes több alkalommal jelezte a vadkárrel összefüggő problémáit a vadászatra jogosultnál, ez azonban rendre eredménytelen volt. Utalt a felperes 2021. június 27-én a vadászati hatósághoz írt levelére, amelyből az állapítható meg, hogy a jelzett probléma rendkívül régóta (25 év óta) fennáll.

[19] Utalt emellett a vadászatra jogosult 2021. augusztus 23. napján kelt levelére, amelyben a vadászatra jogosult két feltétel teljesülése esetén jelezte, hogy megadja a hozzájárulását a kerítés létesítéséhez: az egyik az, hogy a felperes adjon át egy kb. 2-2,5

hektáros területet, a másik pedig az, hogy álljon el a keresettől abban a perben, amit a 2020. évi vadkárrel összefüggésben ellene indított.

[20] A keresettől való elállás körében a jogerős ítélet megállapította, hogy az nem szakmai szempont, hanem a vadászatra jogosult saját gazdasági érdeke. Az első szempont körében arra hivatkozott, hogy az ugyan szakmai jellegű, azonban a perben kirendelt szakértő a véleményével azt felülírta, a vad természetes életfeltételei ugyanis nem változnak meg a kerítés fennállásával, illetve nem szükséges, hogy a felperes bármekkora területet szabadon hagyjon az ingatlanán a vadak megfelelő mozgása érdekében. Minderre tekintettel megállapította, hogy a vadászatra jogosult érdemi, szakmai indokot nem tudott felhozni a hozzájárulás megtagadása kapcsán, azaz nem álltak fenn olyan körülmények, amelyek sértették volna a Vtv. preambulumban védeni rendelt érdekeket (természet védelme, vadállomány észszerű hasznosítása, a vadon élő állat védelme).

[21] A Ptk. 6:181. §-a alapján utalt arra, hogy ezen jogszabályhely alapján bírói ítélettel a felperes nem pótolhatta volna vadászatra jogosult hozzájárulását, figyelemmel arra, hogy szerződés alapján a vadászatra jogosult nem volt jognyilatkozat tételére köteles.

[22] Rögzítette, a felperes álláspontja a vadászatra jogosult hozzájárulása kapcsán az, hogy az kizárólag szakmai szempontok alapján történhet, míg az alperes szerint a hozzájárulás megtagadásának motivációját nem vizsgálhatja, csupán annak megállapítására kell szorítkoznia, hogy van-e hozzájárulás vagy nincs. Rögzítette, a felperessel ért egyet a vadászatra jogosult hozzájárulásának értékelése tekintetében, egyértelmű ugyanis, hogy a vadászatra jogosult ezt a kérdést kizárólag szakmai szempontból közelítheti meg, egyéb körülmények nem játszhatnak szerepet. Megállapította a felek egyező nyilatkozatai alapján, hogy a környékbeli ingatlanokon is épültek kerítések, ott azonban hatósági eljárás nem indult, figyelemmel arra, hogy a vadászatra jogosult nem tett bejelentést a hatóságnál. Ezek a kerítések pedig egyértelműen sértik a Vtv. 29/A. § (4) bekezdését, az ott írt feltételek egyike sem valósult meg ugyanis.

[23] Hivatkozott az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdon védelmére, és kifejtette, a felperes a tulajdonát a vadkár elhárítása érdekében az általa felhúzott kerítéssel védte, ezzel a vadállomány természetes életfeltételeit nem nehezítette, nem is érintette. Hangsúlyozta, a vadászatra jogosultnak szigorúan szakmai szempontok alapján lehetett ellenvetése, amely a hozzájárulásában nyilvánul meg, azonban a vadászatra jogosult érdemi, szakmai szempontokat nem tudott megjelölni. Utalt arra, a vadászatra jogosultat felhívta a perbelépés lehetőségére, azonban azzal a vadászatra jogosult nem élt. Végül a kúriai végzés körében kifejtette, a vadászatra jogosult hozzájárulása a kerítés fennmaradásának engedélyezéséhez elvileg szükséges, ám ha a hozzájárulás megtagadása „önös gazdasági érdekeken alapul, akkor szakmai szinten a hozzájárulást megadottnak kell tekinteni”.

[24] Utalt arra, a kerítés fennmaradásával jog- és érdeksérelem senkit nem ér, a felperesi tulajdont óvja a kerítés, az a vadak természetes létfeltételeit nem érinti. Az alperes mint hatóság nem szenved sérelmet, a vadászatra jogosult pedig a per kapcsán teljes érdektelenséget mutatott, amiből arra következtetett, hogy érdeksérelem ebben a vonatkozásban sem állapítható meg.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[25] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte akként, hogy a felperes kereseti kérelmét utasítsa el.

[26] Felülvizsgálati kérelmében idézte a Vtv. 29/A. § (4)-(6) bekezdéseit, a FVM rendelet 24. § a) és b) pontját, a Vtv. 2. §-át, a 10. § (3) bekezdését és rámutatott arra, hogy a Vtv. szabályozási koncepciója kifejezetten egyensúlyt kívánt teremteni a földtulajdonosok és a vadgazdálkodási feladatokat ellátni köteles vadászatra jogosultak érdekei között, amely a Vtv. 17. § (4) bekezdés a) pontjából, a 29/A. § (1) bekezdéséből és a 34. § (3) bekezdéséből állapítható meg. Hangsúlyozta, ezen jogszabályi rendelkezések a föld tulajdonosának, használójának hozzájárulásához nem fűznek sem formai, sem tartalmi követelményt. A Vtv. a földtulajdonos hozzájárulásának megtagadása esetére nem ír elő indokolási kötelezettséget sem, melyre tekintettel annak alapja sem vizsgálható. Érvelése szerint a hozzájárulás megtagadása magában indokolás nélkül is jogszerűtlenné teszi az ennek ellenére létesített vadgazdálkodási létesítményt, a vad védelmére szolgáló létesítményeket, berendezéseket.

[27] Utalt arra, hogy a Vtv. 29/A. § (4)-(6) bekezdései kizárólag a tartós telepítésű kerítés létesítése esetére írják elő a vadászatra jogosult hozzájárulásának és a vadászati hatóság engedélyének meglétét, azaz olyan, a szomszédos földterületeket térben elválasztó lehatároló építményre, amely a bekerített mezőgazdasági növénykultúra tenyészidőszakának elteltével is fennáll. Amennyiben a felperes a földterületen levő mezőgazdasági növénykultúrát kívánja védeni a vadak által okozott károktól, a vadászatra jogosult engedélyének beszerzése nélkül jogszerűen megteheti olyan kerítés létesítésével, melyet a növény tenyészidőszakát követő egy hónap elteltével oly módon eltávolít, hogy az a vad mozgását a továbbiakban nem befolyásolja. Ez jelentheti a kerítés szerkezetének olyan formában történő megváltoztatását is, hogy az a következő növénykultúra tenyészidőszakának kezdetére helyreállítható legyen, ám a területen lévő korábbi növény tenyészidőszakát követő egy hónap elteltével az a vad mozgását ne akadályozza.

[28] Utalt arra, hogy a Vtv. 29/A. § (4) bekezdése nem ír elő a vadászatra jogosult részére indokolási kötelezettséget, és nem jelöl meg a vadászati hatóság részéről a hozzájárulással, illetve annak megtagadásával kapcsolatos vizsgálandó szempontokat. Kiemelte, a jogerős ítélet értelmében a vadászatra jogosult a hozzájárulás megadásakor, illetve megtagadásakor csak szakmai szempontokat vehet figyelembe, azt azonban a jogerős ítélet nem jelölte meg, hogy ennek vizsgálatára mely jogszabályi rendelkezés hatalmazza fel, vagy kötelezi a hatóságot. Utalt a Kúria végzésére, amely szerint a Vtv. 29/A. § (4) bekezdésében előírt konjunktív feltételek vizsgálata nem mérlegelési jogkört biztosít a hatóság részére, mert ezen jogszabályi rendelkezés nem biztosít döntési lehetőséget, illetve kereteket, hanem olyan vadászati szakmai szempontokat határoz meg, amelyeket a döntés során az alperesnek figyelembe kell vennie.

[29] Rámutatott, a jogerős ítélet úgy foglalt állást, hogy a vadászatra jogosult hozzájárulása elvileg szükséges a kerítés fennmaradásának engedélyezéséhez, azonban, ha a hozzájárulás megtagadása önös gazdasági érdekeken alapul, akkor szakmai szinten a hozzájárulást megadottnak kell tekinteni. Emellett a jogerős ítélet hivatkozott a Vtv.

preambulumára, azonban az alperes érvelése szerint ezt az álláspontot nem támasztják alá az ítélet indokolási részében hivatkozott jogszabályi rendelkezések, és a bíróság ezen megállapításának jogszabályi alapját itt sem jelölte meg. Utalt arra is, hogy a bíróság megállapítása ellentmond a kúriai végzésben tett azon megállapításnak, mely szerint a Vtv. 29/A. § (4) bekezdésében előírt konjunktív feltételek vizsgálata nem mérlegelési jogkört biztosít a hatóság részére, mert ezen rendelkezés nem biztosít döntési lehetőségeket, illetve kereteket. Utalt az Alkotmánybíróság 3130/2022. (IV.1.) AB határozatának (25) bekezdésére, amely szerint egy szabályozás felülírása, kitégítése a bíróságok részéről már nem jogértelmezési, hanem contra legem jogalkalmazási, vagyis tulajdonképpen jogalkotási tevékenységet jelent, ami felveti a bíróságok törvényeknek való alávetettségének sérelmét.

[30] Az alperes kiemelte, ha elfogadnánk a bíróság álláspontját, az azt eredményezné, hogy a vadászati hatóság szabad belátása szerint, mindenféle jogszabályi kötöttség nélkül felülbírálná a vadászatra jogosult hozzájárulását, hozzájárulásának megtagadását anélkül, hogy annak konkrét feltételeit, alkalmazásának körülményeit a jogalkotó meghatározta volna, és anélkül, hogy bármiféle mérlegelésre vonatkozó szabály a Vtv.-ben, vagy bármely más jogszabályban megjelenne. Álláspontja szerint ilyen mértékű diszkrecionális hatáskört a Vtv. nem biztosít a hatóság részére.

[31] Érvelése szerint a Kúria végzéséből egyértelmű, hogy a bíróságnak nem kell vizsgálnia a kerítésnek a vad természetes életfeltételeire gyakorolt hatását, a törvényszék ítéletében mégis ezen szempontok vizsgálata során jutott arra a következtetésre, hogy a vadászatra jogosult a hozzájárulását nem tagadhatta volna meg. E körben kifejtette, hogy ezen megállapítás teljesen ellentétes az ítélet tényállást tartalmazó bekezdéseiben foglaltakkal [(4)-(5) bekezdés]. A tényállás szerint ugyanis a kerítés észak-dél irányú geometriáját tekintve keskeny, hosszú oldalú négyszög, a két oldala mintegy 2.550 és 2.570 méter, a rövid oldalai pedig 120 és 360 méteresek. A vadászati hatóság megállapította, hogy az fémdrótból készült, melyet faoszlopok tartanak, a drótfonatot a faoszlopokra rögzítették. A kerítés egybefüggő, kb. 5.800 m hosszú, melyet két kapu szakít meg lakattal lezárva. Mindezen adatok alapján álláspontja szerint nem jelenthető ki, hogy nem szenvedett csorbát sem a természet, sem pedig a vadon élő állat, továbbá, hogy az objektum létesítése a vadállomány természetes életfeltételeit semmiben sem érintette. Érvelése szerint továbbá a törvényszék olyan kérdésben döntött, amelynek megállapítása az alperes hatáskörébe tartozna. E körben arra hivatkozott, hogy a törvényszék ítéletében a jogszabályi alap megjelölésével azt állapíthatta volna meg, hogy az alperes nem tett eleget a hozzájárulás megtagadása indokainak vizsgálatára vonatkozó kötelezettségének, ami miatt a határozata jogsértő, azonban nem dönthetett volna az alperes hatáskörébe tartozó kérdés tekintetében.

[32] Kifejtette, a Vtv. felépítéséből és a szabályozás céljából egyértelműen megállapítható, hogy a jogalkotó a jogszabályi kötelezettségek teljesíthetősége biztosítására foglalta a 29/A. § (4) bekezdésébe a tartós telepítésű kerítés létesítéséhez való jogosulti hozzájárulás szükségességét. Álláspontja szerint ezen feltétel meglétének mindenkor vizsgálata nélkül a hatóság jogszerű döntést nem hozhat. Amennyiben a vadászati hatóság a vadászatra jogosult hozzájárulásának meglétét vagy hiányát a tartós telepítésű kerítés létesítésére kiadott engedélyezési, illetve a fennmaradási engedélyezési eljárása során nem vizsgálhatja, vagy azt jogszabályi felhatalmazás nélkül felülbírálna, úgy a Vtv. 29/A. § (4) bekezdésében foglalt ezen feltétel kiüresedik. Ha a hatóság a vadászatra jogosult hozzájárulásának hiánya esetén, azt mérlegelési jogkörben felülbírálna engedélyezi a tartós telepítésű kerítés létesítését, fennmaradását, akkor a vadászatra jogosultnak semmilyen jogi eszköz nem áll a

rendelkezésére, hogy megszüntessen egy olyan állapotot, amely a Vtv.-ben előírt kötelezettségei teljesítésében akadályozza.

[33] Végül arra hivatkozott, hogy a törvényszék a Vtv. 29/A. § (5) bekezdése szerinti szempontok vizsgálatára kirendelt igazságügyi szakértő véleményére alapította a Kúria által hatályon kívül helyezett ítéletét, mellyel helytelenül határozta meg vizsgálatának irányát. Az új eljárásban a Kúria által meghatározott jogkérdés eldöntéséhez különleges szakértelem szükségessége nem merült fel, szakértő kirendelését, a korábbi eljárásban készített szakértő véleményének az új eljárásban történő felhasználását egyik fél sem indítványozta. Ez alapján a bíróság jogszerűtlenül állapította meg a perköltséget, melynek részeként feltüntette az alapeljárásban alkalmazott szakértői díjelőleg, valamint felszámított ügyvédi munkadíj összegét is.

[34] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Hangsúlyozta az alperes álláspontjával szemben, hogy a Vtv. 29/A. § (4) bekezdése egyértelműen rendelkezik a vadászati hatóság eljárásnak rendjéről az engedély nélkül megépített tartós kerítés esetében. Rögzítette, nem volt vitás a felek között, hogy tartós kerítésről van szó, továbbá utalt a Vtv. 29/A. § (5) bekezdésére, mely kimondja, hogy a kerítés létesítésekor figyelemmel kell lenni a vad természetes életfeltételeire és jellemző mozgásirányára. E rendelkezésből álláspontja szerint egyértelműen következik, hogy a vadászati hatóságnak az engedélyezési eljárásban ezeknek a feltételeknek a fennállását kell vizsgálnia, amiből következik, hogy önmagában a vadászatra jogosult hozzájárulása nem elégséges feltétele az engedélyezésnek, mert ha a kerítés a befolyásoló hatáson túlmenően akadályozza vagy ellehetetleníti a vad életfeltételeit, vagy életmódjához igazodó mozgásirányát, úgy az engedélyezésnek nincs helye a vadászatra jogosult hozzájárulása esetén sem.

[35] Érvelése szerint az engedély nélkül létesített kerítésről rendelkező Vtv. 29/A. § (6) bekezdése rögzíti, hogy mint a perbeli esetben, a hatóságnak határoznia kell a fennmaradás engedélyezéséről, vagy a lebontás elrendeléséről. Ebben a körben az (5) és (6) bekezdésben konkrétan meghatározott körülmények és feltételek fennállását vagy hiányát kell vizsgálnia, és az általános nyelvi értelmezésből következik, hogy amennyiben a kerítés, amely szükségszerűen befolyásolja a vad mozgását, de nem akadályozza mozgásirányát, vagy nem lehetetleníti el természetes életfeltételeit, úgy a fennmaradás engedélyezésének van helye, abban az esetben. Ha megállapítható, hogy a kerítés mérete, elhelyezkedése más műtárgyakhoz, terepviszonyokhoz illeszkedések miatt a vad életfeltételeit, mozgásirányát nem csak befolyásolja, hanem annál súlyosabb mértékben sérti, azaz akadályozza, úgy az elbontás elrendelése indokolt. Ennek megfelelően rendelt ki az eljáró bíróság az első eljárásban szakértőt, aki aggálymentesen és egyértelműen nyilatkozott arra, hogy a perbeli kerítés nyilvánvalóan, jellegéből eredően befolyásolja a vad mozgását, de kétséget kizáróan megállapítható, hogy életfeltételeit, mozgásirányát nem akadályozza, nem lehetetleníti el. Hangsúlyozta, a Vtv. 29/A. § (6) bekezdési rendelkezései körében eleve vélelmezhető, hogy nincs a vadászatra jogosult hozzájárulása, hiszen annak megléte esetén nem merülne fel az engedély nélküli kerítésépítés kérdése, másrészt ugyanúgy, mint az engedélyezési eljárás esetében, látható, hogy a vadászatra jogosult hozzájárulása szükséges, de nem elégséges feltétel, és ugyanígy az engedély nélküli kerítés helyzetének megítélésében a vadászatra jogosult hozzájárulásának hiánya önmagában nem alapozza meg a döntést, a döntés alapja az (5) és (6) bekezdés szerinti vadgazdálkodási feltételek, a kerítésnek a vad életfeltételeire, mozgására gyakorolt hatása, annak mértéke.

[36] Kiemelte, amennyiben a vadászatra jogosult hozzájárulásának nem szükséges indokolása, akkor a vadászati hatóság maga sem tudhatja, hogy a hozzájárulás elmaradása szakmailag megalapozott, vagy alaptalan, esetleg a vadgazdálkodási szempontoktól különálló egyéb személy, jogi gazdasági szembenállás eredménye.

[37] Rámutatott, az engedély nélkül megépített kerítés fennmaradásának engedélyezése vagy lebontásának elrendelése körében a hatóság a vadászatra jogosult hozzájárulásának hiányában is köteles határozni, azaz döntení arról, hogy a kerítés a szükségszerű befolyásoló hatásánál súlyosabb mértékben hat a vadállományra, és életfeltételeit életmódjául szükséges mozgásirányát akadályozza. Álláspontja szerint a hatóság a vadászatra jogosult hozzájárulásának megtagadásának okait közigazgatási eljárásban valóban nem vizsgálja, éppen ezért szakhatósággként vizsgálnia kell a fennmaradás, vagy a lebontás indokoltságát, vadgazdálkodási szakmai szempontok szerint. Ezért nem állja meg a helyét az az alperesi álláspont, hogy a Vtv. 29/A. § (4) bekezdésében a vadászatra jogosult hozzájárulására vonatkozó előírás kizárólagos, és bármilyen más feltétellel együttes, konjunktív feltétel volna. Érvelése szerint a Vtv. 29/A. § (5)-(6) bekezdéseiben is rögzített módon a vadkerítés, mint műtárgy megvalósítása szempontjából az az elhatároló kérdés, hogy a létesítmény a vadállomány szempontjából még elviselhető életmódja, szaporodási feltételei szempontja és feltételei ismeretében, vagy a létesítmény megvalósításával már akadályozza, ellehetetleníti a vad életéhez szükséges minimális élőhelyi és mozgás feltételeket. Hangsúlyozta, az alapeljárásban az alperes a szakvéleményt nem vitatta, ezért az azzal kapcsolatos aggályait a felülvizsgálati eljárásban már nem lehet figyelembe venni.

[38] Végül azon alperesi állásponttal szemben, mely szerint, amennyiben a kerítés fennmaradását a vadászati hatóság engedélyezi, azzal szemben a vadászatra jogosultnak semmilyen jogi eszköz nem áll rendelkezésére, kifejtette, hogy amennyiben a vadászati hatóság a kerítés fennmaradásának engedélyezése mellett dönt, úgy a közigazgatási határozattal szemben a vadászatra jogosult, mint nyilvánvaló ügyfél, jogorvoslattal élhetett volna.

A Kúria döntése és jogi indokai

[39] Az alperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alapos.

[40] A Kúria a jogerős ítéletet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem keretei között, az abban megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálta felül.

[41] A Kúria mindenekelőtt rögzíti, a perbeli elsőfokú peres eljárásban a bíróság megismételt eljárásban járt el, figyelemmel arra, hogy korábbi, 2.K.701.142/2021/19. számú ítéletét az alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria Kfv.II.37.770/2022/5. számú végzésével hatályon kívül helyezte, és a bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. A Kúria végzésében a megismételt eljárásra előírta, hogy a bíróságnak abban a kérdésben kell mindenekelőtt állást foglalnia, hogy a tartós telepítésű kerítés

fennmaradásának engedélyezéséhez a vadászatra jogosult hozzájárulása szükséges-e. ([26] bekezdés második fordulata). A Kúria továbbá rögzítette, hogy a Vtv. 29/A. § (4) bekezdésében előírt konjunktív feltételek vizsgálata nem mérlegelési jogkört biztosít a hatóság részére, mert ezen jogszabályi rendelkezés nem biztosít döntési lehetőségeket, illetve kereteket, hanem olyan vadászati szakmai szempontokat határoz meg, amelyeket a döntés során az alperesnek figyelembe kell vennie ([24] bekezdés második fordulata).

[42] A megismételt eljárás során az eljáró bíróságnak ezen rendelkezéseket a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó, 110. § (3) bekezdése folytán figyelembe kellett vennie, annak megfelelően kellett eljárnia.

[43] Az eljáró bíróság a megismételt eljárás során arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vadászatra jogosult hozzájárulása „elvileg szükséges” a kerítés fennmaradásának engedélyezéséhez, azonban ezen megállapítson túl, a vadászatra jogosult hozzájárulását tartalmi szempontból vizsgálta, értékelte, és végül arra a megállapításra jutott, hogy „ha a hozzájárulás megtagadása önös gazdasági érdekeken alapul, akkor szakmai szinten a hozzájárulást megadottnak kell tekinteni”. A perbeli esetben arra a következtetésre jutott, hogy a vadászatra jogosult érdemi szakmai szempontokat nem tudott megjelölni, amire hivatkozott, egyrészt szakmailag nem támasztható alá, másrészt pedig „szikár gazdasági megfontolás”, ezért a hozzájárulást a perbeli esetben megadottnak kell tekinteni.

[44] A Kúria megállapította, hogy az eljáró bíróság a Kúria hatályon kívül helyező végzésében foglaltakat nem tartotta szem előtt, mert a Kúria a hatályon kívül helyező végzésében megállapította, hogy a Vtv. 29/A. § (4) bekezdésében előírt konjunktív feltételek vizsgálata nem mérlegelési jogkört biztosít a hatóság részére. A Kúria hangsúlyozza, a Vtv. 29/A. § (4) bekezdése értelmében, vadászterületen - meghatározott területeket kivéve – a vad mozgását befolyásoló, tartós telepítésű kerítés a vadászatra jogosult hozzájárulásával, és a vadászati hatóság engedélyével létesíthető. A Vtv. ezen rendelkezése tehát konjunktív feltételként írja elő az alperes engedélye mellett a vadászatra jogosult hozzájárulásának meglétét.

[45] Tekintettel arra, hogy sem a Vtv., sem egyéb, releváns jogszabályi rendelkezés a „hozzájárulás” definícióját nem határozza meg, annak nyelvtani jelentéséből kell kiindulni. A „hozzájárulás” pedig a Vtv. 29/A. § (4) bekezdésének szövegkörnyezetében a vadászatra jogosult egyetértését jelenti a tartós telepítésű kerítés létesítésének vadászati hatóság általi engedélyezéséhez.

[46] A Kúria megállapította, az eljáró bíróság jogerős ítéletében a Kúria korábbi hatályon kívül helyező végzésében foglaltakkal szemben a vadászatra jogosult hozzájáruló nyilatkozata tekintetében tartalmi/szakmai értékelést végzett, nem tartva be a Kúria által előírtakat, amely szerint a Vtv. 29/A. § (4) bekezdése nem biztosít mérlegelési jogkört a hatóság részére. Mivel pedig a hatóság nem mérlegelési jogkörben jár el a vadászatra jogosult hozzájárulása kapcsán, a bíróság sem vizsgálhatta volna a vadászatra jogosult hozzájárulásának, illetve hozzájárulása megtagadásának indokait, és azokat nem értékelhette volna, és végső soron a hozzájárulás megtagadását, annak feltételeit nem bírálhatta volna felül.

[47] Minderre tekintettel a Vtv. 29/A. § (4) bekezdése alapján az alperes helytállóan hivatkozott arra felülvizsgálati kérelmében, hogy a bíróság a vadászatra jogosult hozzájárulásának indokolását (vagy akár indokolásának hiányát) nem értékelheti, nem bírálhatja felül.

[48] Tekintettel pedig arra, hogy a felek között nem volt vitás az, hogy a vadászatra jogosult nem járult hozzá a tartós telepítésű kerítés fennmaradásához (csak olyan feltételekkel, amelyeket a felperes nem kívánt teljesíteni), az alperes azon határozata, amely a felperest a tartós telepítésű kerítés teljes körű lebontására kötelezte, helytálló.

[49] A Kúria mindemellett rámutat arra, hogy a jogerős ítéletben felhívott Ptk. rendelkezésen (Ptk. 6:184. §) túl egyéb Ptk. szabályozás alkalmazhatósága is felmerülhet a perbeli esetben. A Ptk. ugyanis alapelvi rendelkezései között tiltja a joggal való visszaélést, kimondva, hogy ha a joggal való visszaélés jogszabály által megkívánt nyilatkozat megtagadásában áll, és ez a magatartás nyomós közérdeket vagy különös méltánylást érdemlő magánérdeket sért, a bíróság a nyilatkozatot ítéletével pótolhatja, feltéve, hogy az érdeksérelem másképpen nem hárítható el (Ptk. 1:5. §).

[50] Tekintettel azonban arra, hogy a vadászatra jogosult hozzájárulását pótló polgári bírósági ítélet a perbeli esetben nem állt rendelkezésre, az alperes helytálló döntést hozott.

[51] Nem volt alapos mindemellett az alperesnek a jogerős ítélet szakértői díj és az ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelező rendelkezéseit kifogásoló hivatkozása. A Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 80. § (1) bekezdése értelmében a szakértői díj és az ügyvédi munkadíj a perköltség része, a Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében pedig törvény eltérő rendelkezése hiányában a pernyertes fél perköltségét a peresztes fél téríti meg. A jogerős ítélet rendelkezése szerint a felperes pernyertes lett, így a perköltség részét képező megelőlegezett szakértői díj összegét és az ügyvédi munkadíjat a peresztes alperes volt köteles viselni.

[52] A fentiekben kifejtettekre tekintettel a Kúria az eljáró bíróság ítéletét a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályon kívül helyezte és a bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. Az új eljárásban a bíróságnak a vadászatra jogosult hozzájárulásának hiányát a fentiekben foglaltak szerint kell értelmeznie, és annak következményeit a fentiekben kifejtettek szerint kell levonnia.

A határozat elvi tartalma

[53] A Vtv. 29/A. § (4) bekezdése szerinti vadászatra jogosult hozzájárulása a vadászatra jogosult egyetértését jelenti, a tartós telepítésű kerítés létesítésének/fennmaradásának vadászati hatóság általi engedélyezéséhez, annak megléte hiányában tartós telepítésű kerítés nem létesíthető.

[54] A vadászatra jogosult hozzájárulása megtagadásának indokai nem vizsgálhatók, a vadászati hatóság által nem értékelhetők.

Záró rész

[55] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

[56] A Kúria a felperes részére a felülvizsgálati eljárásra költséget nem állapított meg, tekintettel arra, hogy a felperes a felülvizsgálati eljárásra költséget ugyan igényelt, azonban azt nem számította fel a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése szerint. Tekintettel arra, hogy az alperes a felülvizsgálati eljárásra költséget nem igényelt, a Kúria arról nem rendelkezett.

[57] A végzés elleni felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. október 18.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Bögös Fruzsina s.k. előadó bíró,
Dr. Figula Ildikó s.k. bíró, Dr. Szilas Judit s.k. bíró, Dr. Tóth Kincső s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő